

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 288/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou, Obchodná 187/6, Sečovce, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Sabó, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 z 21. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 z 21. decembra 2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 13. februára 2018.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako poškodená podala 10. februára 2014 trestné oznámenie na [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obvinený“) pre trestný čin sprenevery a požiadala o náhradu škody vo výške 4 735 €. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trebišov, odboru kriminálnej polície (ďalej len „vyšetrovateľ“) z 23. apríla 2014 bolo začaté trestné stíhanie za prečin sprenevery. Dňa 20. júna 2014 vyšetrovateľ uznesením ČVS: ORP-218/2-VYS-TV-2014 vzniesol obvinenie pre podozrenie zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-883/NKA-PZ-VY-2015 z 26. júna 2017 na základe súhlasu prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach bolo trestné stíhanie proti obvinenému prerušené podľa § 228 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pretože sa obvinený významnou mierou podieľal na objasnení viacerých zločinov spáchaných zločineckou skupinou.

Uznesenie o prerušení trestného stíhania napadla sťažovateľka sťažnosťou, o ktorej rozhodla generálna prokuratúra uznesením sp. zn. IV/3 GPt 388/17/1000 z 22. augusta 2017 tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

Sťažovateľka dvoma podaniami adresovanými generálnej prokuratúre žiadala o preskúmanie postupu prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach v súvislosti so zbytočnými priesťahmi v konaní (podanie z 8. novembra 2017) a navrhla zrušiť právoplatné uznesenie generálnej prokuratúry sp. zn. IV/3 GPt 388/17/1000 z 22. augusta 2017 podľa § 363 Trestného poriadku (podanie z 10. novembra 2017).

Generálna prokuratúra prípisom č. k. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 z 21. decembra 2017 sťažovateľke oznámila, že uvedené podania boli podľa obsahu posúdené ako návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 363 ods. 1 Trestného

poriadku, avšak z dôvodu, že generálny prokurátor nemôže preskúmať rozhodnutie, ktoré sám vydal, nebolo možné návrhu vyhovieť.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla:

«Sťažovateľka adresovala Okresnej prokuratúre v Trebišove, Krajskej prokuratúre v Košiciach a Generálnej prokuratúre SR viacero sťažností na prieťahy v konaní. Argumentovala, že ide o právne a skutkovo jednoduchú vec, obvinený [REDAKOVANÉ] sa priznal a napriek týmto faktom vyšetrovanie nebolo skončené ani 3 roky po vznesení obvinenia.

... Sťažovateľka dňa 08.11.2017 adresovala generálnemu prokurátorovi SR žiadosť o preskúmanie postupu prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach v súvislosti so zbytočnými prieťahmi v konaní (ďalej len „žiadosť z 08.11.2017“). Sťažovateľka dňa 10.11.2017 adresovala generálnemu prokurátorovi SR návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia podľa §363 Tr. por. (ďalej len „návrh z 10.11.2017“).

Námestník generálneho prokurátora SR rozhodnutím z 21.12.2017 pod sp.zn. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 v súlade s ust. §62 ods. 1 Tr. por. žiadosť z 08.11.2017 a návrh z 10.11.2017 posúdil podľa obsahu ako návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa §363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku a tomuto návrhu nevyhovel.

Sťažovateľka tvrdí, že jej žiadosť z 08.11.2017 nebolo možné posúdiť ako návrh v zmysle §363 ods. 1 Trestného poriadku, pretože z jej obsahu vyplýva záver, že namieta prieťahy v konaní. Tomu zodpovedá skutočnosť, že návrh v zmysle §363 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľka podala samostatným podaním z 10.11.2017.

... Za začiatok lehoty sa považuje deň, keď bolo [REDAKOVANÉ] vznesené obvinenie, teda 20.06.2014.

Konečné rozhodnutie vo veci vydané nebolo. Trestné stíhanie je prerušené podľa §228 ods. 3 Tr. por. z dôvodu, že obvinený [REDAKOVANÉ] objasňuje vraždy, ktoré on spáchal a usvedčuje ďalšie osoby, predovšetkým [REDAKOVANÉ]. Tieto vraždy prejednáva Okresný súd Košice I. Za týchto okolností je možné predpokladať, že trestné stíhanie bude prerušené až pokiaľ vraždy prejednávané Okresným súdom Košice I nebudú právoplatne skončené.

Vzhľadom na vyššie uvedené, v súčasnosti nemožno odhadnúť, kedy bude zapokračované v trestnom stíhaní [REDAKOVANÉ] a aký bude ďalší postup orgánov činných v trestnom konaní.

Ku dňu prípravy ústavnej sťažnosti (05.02.2018) trestné stíhanie trvá 3 roky a 7 mesiacov a nevedno kedy bude skončené. Nepochybne ide o viacnásobné prekročenie lehoty uvedenej v §209 ods. 2 Tr. por.

... Sťažovateľka je procesne aktívna, podala trestné oznámenie, predložila vyšetrovateľovi vecné a listinné dôkazy, ktoré usvedčili [REDAKOVANÉ]. V súlade so zákonom si uplatnila náhradu škody vo výške 4 735 € a navrhla, aby súd v odsudzujúcom rozsudku zaviazal obvineného k úhrade spôsobenej škody.

... Pri zohľadnení celkovej dĺžky konania, doby nečinnosti orgánov štátu predstavujúcej jeho prevažnú časť, skutkovo aj právnej jednoduchosti veci, správanie sťažovateľky a postupu generálnej prokuratúry SR možno konštatovať, že bolo porušené sťažovateľkino právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote.

... Opravný prostriedok podaný sťažovateľkou dňa 08.11.2017 nebol efektívnym prostriedkom nápravy podľa čl. 13 Dohovoru a nemá ani žiadny kompenzačný účinok. Generálna prokuratúra žiadosť z 08.11.2017 dezinterpretovala a vôbec nepreskúmala prieťahy v konaní.

Z týchto dôvodov bolo porušené právo sťažovateľky na účinný opravný prostriedok.»

4. V petite ústavnej sťažnosti je navrhnuté, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 21.12.2017 sp. zn. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 boli porušené.

2. Rozhodnutie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 21.12.2017 sp. zn. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 zrušuje a vec vracia Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. *Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XVI/ 2 Pz 106/17/1000 - 7 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.*

4. [REDAKOVANÉ] *priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000 €, ktoré je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

5. [REDAKOVANÉ] *priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná zaplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jozefa Sabóa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania musí sťažovateľ pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

9. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (sťažnosť) okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

III.

10. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd návrh na začatie konania pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

11. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom.

12. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť neobsahuje jasný (jednoznačný) návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania ústavným súdom sa sťažovateľka domáha; petit nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne a takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci. Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej je neúplná a nezrozumiteľná. Petit sťažovateľky nie je zhodný s tým, čo uvádza v odôvodnení sťažnosti.

Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom generálnej prokuratúry v napadnutom konaní, ako aj tým, že orgány činné v trestnom konaní z dôvodu prerušenia trestného stíhania na základe uznesenia vyšetrovateľa ČVS: PPZ-883/NKA-PZ-VY-2015 z 26. júna 2017 ďalej nekonajú a trestné stíhanie doteraz (po viac ako 3 rokoch a 7 mesiacoch) nie je ukončené.

V petite sťažnosti sa v bode 1 sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia tam uvedených základných práv rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 z 21. decembra 2017. Aj ďalšie navrhované výroky sťažovateľky uvedené v petite ako body 2 a 3, ktorými žiada zrušiť rozhodnutie generálnej prokuratúry č. k. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 z 21. decembra 2017 a zároveň žiada, aby sa v tomto konaní prikázalo konať, vyvolávajú pochybnosti o tom, čo vlastne sťažovateľka chce navrhnuť v konaní pred ústavným súdom.

13. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, III. ÚS 206/2010, I. ÚS 368/2010, II. ÚS 310/2015, II. ÚS 384/2016).

14. Na základe uvedeného ústavný súd mohol odmietnuť sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí. V záujme materiálneho prístupu k ochrane základných práv a slobôd však ústavný súd preskúmal prítomnosť aj iných dôvodov, ktoré by odôvodňovali odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní, resp. preskúmal neprítomnosť iných dôvodov odmietnutia

sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní, keď by aj bolo možné uvažovať o výzve sťažovateľky na odstránenie už uvedeného nedostatku sťažnosti.

15. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011).

16. Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu prípisu generálnej prokuratúry č. k. XVI/2 Pz 106/17/1000-7 z 21. decembra 2017 a zistil, že generálna prokuratúra odpovedala na všetky námietky sťažovateľky uvedené v podaní z 10. novembra 2017 a posúdila ich podľa práva.

17. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení napadnutého konania. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádzalo k porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov toto porušovanie skončilo (II. ÚS 139/02).

19. Tieto zásady vyjadrené aj v stabilizovanej judikatúre ústavného súdu sú uplatnené aj v prípade sťažnosti, ktorá sa posudzuje v tomto konaní. Sťažnosťou, ktorá došla ústavnému súdu 15. februára 2018, sa namietajú zbytočné prietahy postupom generálnej prokuratúry v konaní pod sp. zn. XVI/2 Pz 106/17/1000, kde generálna prokuratúra vec riešila prípisom z 21. decembra 2017. V danej veci už bolo rozhodnuté, a tým bola nastolená aj právna istota. Z uvedeného vyplýva, že generálna prokuratúra v čase podania sťažnosti už nemohla žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom, lebo vo veci už bolo rozhodnuté.

20. Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol aj ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2018